

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie IV
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych
ocen klasyfikacyjnych – rok szkolny 2024/2025

Ocena celująca. Uczeń:

- znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania,
- doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi,
- interpretuje głosowo utwory poetyckie,
- przygotowuje adaptację sceniczną,
- posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy.

Ocena bardzo dobra. Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe,
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog,

list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu),

- zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania,
- dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity,
- redaguje opowiadanie z dialogiem,
- formułuje morał wynikający z baśni,
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu,
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą,
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje,
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym,
- analizuje utwór poetycki, wskazując: epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu,
- płynnie czyta nowy tekst,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- biegle rozróżnia części mowy poznane w IV klasie,
- wskazuje różnicę między osobową a nieosobową (bezokoliczniki) formą czasownika,
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu,
- biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i poprawnie stosuje je w zdaniach
- odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określanego rzeczownika,
- dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem,
- rozwija zdania pojedyncze nierozwinięte odpowiednio dobranymi określeniami,
- przekształca zdanie na równoważnik zdania (i odwrotnie),
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone,
- buduje zdanie z podanych związków wyrazowych,
- samodzielnie przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego,
- sprawnie odróżnia głoski od liter, spółgłoski od samogłosek,
- rozróżnia „i” jako samogłoskę lub zmiękczenie,
- uzasadnia pisownię wyrazów z trudnością ortograficzną,
- wyodrębnia wtrącenia przecinkami.

Ocena dobra. Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, także nieobowiązkowe,
- czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- stosuje zasady prawidłowego przestankowania,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach,
- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu),
- redaguje pytania do tekstu. Poprawnie sporządza plan ramowy,
- zna i wymienia cechy gatunkowe baśni,
- rozróżnia pojęcia: wyraz bliskoznaczny i wyraz przeciwstawny,
- sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym,
- wskazuje w wierszu: epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rymy, wersy i strofy,
- rozróżnia części mowy poznane w klasie czwartej,
- poprawnie odmienia i stosuje w zdaniach czasowniki i rzeczowniki,
- odróżnia czas przyszły złożony czasowników od czasu przyszłego prostego,
- poprawnie odmienia przymiotniki,
- tworzy przysłówki od przymiotników,
- wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie i określenia,
- wyróżnia grupę podmiotu i grupę orzeczenia,
- układa zdania pojedyncze i złożone,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego (trudniejsze przykłady z pomocą nauczyciela),
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski i spółgłoski,
- określa spółgłoski,
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby,
- zna reguły dotyczące pisowni „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami,

- zna zasady dotyczące pisowni „ą” i „ę” w wyrazach,
- stosuje poznane reguły ortograficzne w pracach pisemnych i ćwiczeniach,
- poprawnie stawia przecinek w zdaniach złożonych.

Ocena dostateczna. Uczeń:

- w znacznej mierze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- samodzielnie wykonuje tylko łatwe zadania, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo i zasady ortograficzne,
- z pomocą nauczyciela redaguje formy wypowiedzi przewidziane w programie klasy IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu),
- umie wymienić elementy świata przedstawionego,
- odróżnia opis od opowiadania,
- wie, co to jest epitet, porównanie, uosobienie, wers, strofa, rym,
- zna pojęcie baśni,
- w baśniach odróżnia postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych,
- tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie,
- rozpoznaje poznane części mowy,
- rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki,
- odróżnia przysłówki od innych części mowy,
- rozpoznaje typy zdań ze względu na cel wypowiedzi (pytające, rozkazujące, oznajmujące),
- podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone,
- rozróżnia głoski, litery,
- z pomocą nauczyciela określa spółgłoski,
- dzieli wyrazy na sylaby,
- zna reguły dotyczące pisowni wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „h”, „ch”,
- zna zasady dotyczące pisowni „nie” z czasownikami i poprawnie je stosuje,
- stosuje znaki przestankowe: przecinek (przy wymienianiu), dwukropek, myślnik,
- dokonuje poprawy popełnionych błędów.

Ocena dopuszczająca. Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty,
- często nie potrafi wykonać samodzielnie i poprawnie zadań domowych, ale podejmuje takie próby,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, często bez odpowiedniej intonacji,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, ale podejmuje próby ich odbioru,
- ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań,
- popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne,
- przy pomocy nauczyciela rozróżnia poznane części mowy,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki (łatwe przykłady),
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie,
- z pomocą nauczyciela odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje
- wyróżnia głoski, litery i sylaby,
- zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów z „ó” wymiennym, „rz” wymiennym, pisownia imion, nazwisk, prostych nazw geograficznych),
- z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów,
- stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania.

Ocena niedostateczna Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości z fleksji, składni, fonetyki, słownictwa, ortografii w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności: nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania,
- nie odnajduje w tekście podanych informacji,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych oraz nie wyznacza granicy zdania.

Z wymaganiami uczniowie zostali zapoznani 3 września 2024 r.